

[Søren Hansen]

En ordfører mente, at der var tale om en social støtteordning. Nej, det er der ikke. Jeg vil sige, som fru Ingerlise Koefoed sagde: Jeg synes, det er helt udmærket, at også kunstnere har mulighed for at få smør på brødet. Det er ikke det, dette forslag skal sikre. Det skal vi sikre ad anden vej. Dette forslag skal sikre, at der kommer mere gang i det danske kulturliv.

Jeg håber, at man under udvalgsarbejdet, når man får lejlighed til at komme lidt dybere ned i spørgsmålene og nogle af de begejstrede deputationer melder sig, vil se de positive sider i forslaget i så klart og så afklaret lys, at man også vil drage konsekvensen af det.

Jeg vil gerne knytte nogle kommentarer til et par af ordførerne. Den ene vedrører spørgsmålet om EF, som flere har draget ind i debatten. Hvad dette angår, har jeg forstået det sådan, at EF-Kommissionen er i gang med positivt at overveje en forordning på dette område, og det er min fornemmelse, at vi ville stå langt stærkere, hvis vi allerede havde en lovgivning og derfor med den baggrund kunne blande os i debatten. Jeg synes altså, det taler til fordel for, at man gør noget nu, og at det ikke kan bruges som motivering for at vente og skyde ud osv.

Hvad angår spørgsmålet om grænsehandelen – jeg har været lidt inde på det – tror jeg altså ikke meget på, at det er et problem, der vil dukke op i det omfang, der er tale om her. Det er en meget begrænset afgift, der er tale om, og når der kan være forskelle i omkostningerne for forbrugeren, skyldes det ikke afgiften, for den er jo allerede indført både i Sverige og i Tyskland, men årsagen må findes et andet sted, og formentlig er det avancernes størrelse, der må komme ind i billedet her.

Jeg håber som sagt, at den forståelse for problemet, der er kommet til udtryk fra ordførerne, vil bære igennem, sådan at vi også under det forestående udvalgsarbejde vil være i stand til at finde nogle praktiske løsninger på, hvordan vi kan fjerne en åbenbart urimelig situation – fjerne det, der er legaliseret tyveri.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kulturudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 201:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Administrative ydelser).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 7/3 90).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 6 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 193:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Af Aage Frandsen (SF) m.fl.
(Fremsat 21/2 90).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal indlede debatten med at redegøre for regeringens holdning til det af SF fremsatte forslag. Dette forslag går ud på at hæve grænsen for anbringelse af ATP's og LD's midler i aktier m.v. fra 25 til 40 pct. Den begrundelse, der anføres, er, at Folketinget i 1989 vedtog at hæve loftet for forsikringsvirksomheders og pensionskassers tilsvarende investeringer.

Det er regeringens opfattelse, at forslaget er betænkeligt i det hele taget, og at det i øvrigt er overflødigt.

Vi taler her om at give de to fonde udvidede muligheder for at foretage investeringer i såkaldt risikobetonede aktiver. Der er imidlertid det specielle ved både ATP og LD, at de er oprettet ved lov, og at opsparingen i de to fonde er obligatorisk. Det pålægger Folketinget et særligt ansvar for at sikre, at der ikke opstår tab for de mennesker, der har penge til gode i de to fonde.

[Arbejdsministeren]

Det er dette særlige ansvar, der får regeringen til at indtage det standpunkt, at grænserne for de to fondes investeringer altid bør udformes, så vi er på den sikre side.

Dertil kommer for LD's vedkommende den særlige omstændighed, at LD er en lukket fond, der gradvis afvikles, efterhånden som de berettigede lønmodtagere får deres konti udbetalt. Det stiller særlige krav til fondenes likviditet, og det må tages i betragtning ved overvejelserne om, hvilke former for kapitalanbringelse der egner sig bedst for denne fond. LD må se i øjnene, at den bliver nødt til også at sælge af sin aktiebeholdning i en ikke så fjern fremtid.

For ATP's vedkommende gælder, at man er meget langt fra at nå de 25 pct. ATP har da heller ikke selv bedt om at få ændret grænsen.

Lad mig endelig gøre opmærksom på, at de to fonde repræsenterer to meget store kapital-koncentrationer. LD er på knap 25 mia. kr., ATP er hastigt på vej mod 80 mia. kr., og den vil vokse kraftigt i de kommende år. Alene af den grund er det uden mening at blive ved med at sammenligne procentgrænserne for de to fonde med grænserne for pensionskasser i øvrigt.

Men først og fremmest er regeringen meget betænkelig ved, at lovgivningsmagten skulle medvirke til at samle så megen indflydelse i blot to fondsbestyrelser. Tilmed er der som bekendt tale om et meget væsentligt personsammenfald.

Regeringen må således afvise det af SF fremsatte forslag.

Nyrup Rasmussen (S):

Hvad angår SF's forslag vedrørende ATP, som jeg skal komme tilbage til, må man sige, at her sejrede fornuften.

Efter at have lyttet til arbejdsministerens indlæg er jeg bange for at måtte konstatere, at det var ikke de mest konsekvente betragtninger, jeg har hørt fra arbejdsministerens mund.

Jeg hørte tre argumenter fra arbejdsministeren for at gå imod SF's forslag.

Det ene argument var, at man er bange for, at ATP og LD lider tab, hvis vi forøger disse to institutioners muligheder for at investere.

Det kan jeg ikke forstå, for det er dog en gammel erfaring også fra forsikringsselskaber, pensionskasser, investeringsforeninger og private virksomheder i øvrigt, at jo større muligheder, man har for at sprede sine investeringer, jo stør-

re mulighed har man for at imødekomme de tre lovfæstede målsætninger, der jo gælder i såvel ATP-loven som i LD-loven, nemlig at sikre opretholdelsen af en betryggende sikkerhed, at sikre opretholdelsen af midlernes realværdi og at opnå den højest mulige forrentning.

De tre mål kan egentlig kun opnås ved, at vi giver de to institutioner så brede investeringsmuligheder som overhovedet muligt, og jeg synes også, vi skal være realøkonomiske i sagen og sige til hinanden: Jo bedre vi kan få dansk erhvervsliv til at udvikle sig, jo større vor evne er til at formidle opsparing i vort land til finansiering af aktive investeringer og fremme af produktionen, jo større købekraft får pensionerne, når de til sin tid skal udbetales.

Et andet argument, jeg hørte ministeren komme ind på, var, at Dyrtdsfonden skal afvikles, og at der derfor skal tages særlige hensyn.

Jeg skylder næsten at sige til ministeren, til Folketinget og til befolkningen, at ganske vist skal vi være langsigtede – det er jeg meget enig i – men vi kan også blive så langsigtede, at vi glemmer, der skal investeres i de nærmeste år.

Afviklingsperioden for Dyrtdsfonden vil efter de gældende oplysninger være ca. 45 år fra nu. Vi regner med, at Dyrtdsfondens sidste medlem når skelsår og alder i år 2035, så vi har ikke noget påtrængende likviditetsproblem foran os. Det argument duer heller ikke.

Dernæst begynder det at blive interessant med de ideologiske standpunkter, for der bliver nævnt to store fonde, som ikke må investere så meget som nogle andre. Den ene er på 25 mia. kr. og den anden er snart på 80 mia. kr., bliver det oplyst.

Hvad er stort, og hvad er småt? Må jeg minde om, at summen af forsikringsselskabet Hafnia og forsikringsselskabet Statsanstalten for Livsforsikring er større end ATP og dermed også markant større end Lønmodtagernes Dyrtdsfond, men for disse to forsikringsselskabers og pensionskassers vedkommende gælder de nuværende 40 pct.s forsikrings- og investeringsregler.

De har nøjagtig de samme hensyn at tage til kommende pensionister; de har nøjagtig det samme interessedelt i at sikre købekraft, sikkerhed, realforrentning. Der er ikke noget fornuftigt argument hverken med hensyn til sikkerheden, købekraften eller forrentningen, som kan

[Nyrup Rasmussen]

give mig logiske argumenter for, at vi ikke skulle indføre et tilsvarende regelsæt for ATP og for LD.

Endelig vil jeg spørge, hvad der var hovedargumentet, dengang Socialdemokratiet og regeringen indgik en finanslovdelforligsaftale i december 1987 om bl.a. dette spørgsmål.

Hovedargumentet var, at ATP og LD skulle have samme investeringsregler som loven om forsikringsselskaber og pensionskasser. Derfor gennemførte vi to forandringer i enighed dengang.

Vi gennemførte, at reglerne om ikkebestemte indflydelse skulle indføres også i ATP og LD, præcis som vi kender det i forsikringsselskaber og pensionskasser, og vi gennemførte, at 25 pct.'s reglen, som var gældende på det tidspunkt, om, at man maksimalt kan bruge 25 pct. af sin formue til aktive investeringer, også skulle overføres på ATP og LD.

I sommer sidste år gennemførte dette Folketing i enighed, som det også er blevet nævnt i SF's lovforslag, et 40 pct.'s grænseloft for pensionskasser og forsikringsselskaber i enighed.

Det, der nu er logikken – og det vil jeg gerne komplimentere SF for i deres lovforslag, som jeg kan tiltræde på mit partis vegne – er, at vi naturligvis må være enige om med tilsvarende konsekvenser og fornuft at genetablere ligestillingen mellem pensionskasser og forsikringsselskaber på den ene side og LD og ATP på den anden.

Hvis arbejdsministerens argument skulle have været gyldigt igennem længere tid, skulle det jo have forhindret regeringen i at indgå et forlig med Socialdemokratiet i december 1987, for tilsvarende argumenter kunne man med lige så god ret anvende dengang. Det gjorde man naturligvis ikke, fordi det er fornuftigt at have et sæt institutioner, der har de samme spilleregler.

Jeg har prøvet at se på, hvordan pensionskasser i to andre samfund – og der er masser af andre – investerer.

I USA forholder det sig sådan, at de amerikanske pensionskasser i dag vel ejer knap 28 pct. af den samlede aktiebeholdning i USA.

I Hendes Majestæt Dronningens England er tallet ca. 43 pct. Pensionskasser og forsikringsselskaber i England i dag ejer altså ca. 43 pct. af den samlede aktiemasse på det engelske aktiekapitalmarked.

I Danmark ejer samtlige forsikringsselskaber og pensionskasser i dag ca. 21 pct. af den samlede aktiemasse, der cirkulerer i Danmark.

Jeg har derfor meget svært ved at se – dette være også sagt til arbejdsministeren – hvad de saglige argumenter skulle være for ikke at imødekomme et fornuftbetonet lovforslag som det, der her foreligger fra SF's side. Lad os dog koncentrere os om at indføre en ligestilling mellem institutionerne, og lad os fastholde den fornuftens investeringslinje, der er så hårdt brug for.

Jeg vil også advare imod tankegange, der går ud på uden videre at overføre ATP's aktiebeholdnings nye investeringsmuligheder til det gældende aktiemarked. Vi har i dag et aktiemarked af størrelsesordenen ca. 120 mia. kr., og hvis vi prøver at regne på, hvordan det vil udvikle sig over en længere årrække ved at fremføre de udviklingstendenser, der i dag er gældende, kan jeg se, at vi får et forløb, hvor pensionskasser og forsikringsselskaber vil bevare deres fornuftige andel af det samlede aktiemarked.

Må jeg i øvrigt kort om regeringens lovforslag vedrørende ATP's administrative muligheder sige, at dette lovforslag og dets baggrund og dets begrundelse står på fornuftens side, og der er derfor en underlig modstrid mellem regeringens holdning til det første og til det sidste.

Regeringens forslag om de nye administrationsregler for ATP er vel historien om en sag, der først blev blæst utroligt op, hvor ideologiske standpunkter om fonde, socialisme og andet blev brugt, men som så landede fornuftigt. Det skal regeringen komplimenteres for.

Jeg vil ganske kort i denne runde om forslaget sige, at vi gerne vil støtte det. Vi synes, det er fornuftigt, og det svarer stort set til, hvad en enig ATP-bestyrelse har foreslået Folketinget og regeringen.

Vi vil under udvalgsarbejdet koncentrere os om også konsekvent at sikre, at ATP's muligheder bliver lige med dem, der gælder andre selvvejende institutioner, andre offentlige styrelser og private forsikrings- og pensionskasser. Og med lige tænker jeg både på momslovgivning, revisortilsyn, finanstilsyn og andre forhold, der har indflydelse på den lige konkurrencemulighed, som vi er helt enige om skal sikres.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

[Skrunsager Skau]

Jeg synes, det lyder vældig godt, når den socialdemokratiske ordfører, hr. Nyrup Rasmussen, nævner, at vi skal lave ligestilling, at vi skal have de samme regler som for andre. Jamen så lad os da gøre det til bunds. Lad os fjerne denne tvangsstyring, der går ud på, at det er et bestemt antal kroner, der skal indbetales om måneden, der skal gå til ét selskab, nemlig ATP, og den ensartede form for udbetaling til dem, der har indbetalt. Hvorfor kan vi så ikke øge valgmulighederne for de pågældende indbetalere? Lad os lave ligestillingen til bunds.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Også jeg hæfter mig ved, at hr. Nyrup Rasmussen talte om ligestilling, og jeg synes, det er en rigtig og sund tanke, hvis det skal forstås sådan, som det blev sagt. Det må vel så også være rimeligt, at man siger til medlemmerne i ATP, at de får mulighed for at flytte deres pensionsmidler og deres fremtidige pension over i et andet pensionsselskab, hvis de ønsker det.

Det er en helt fantastisk situation, at man vil tvinge lønmodtagerne til at indbetale deres pensionsmidler til ATP. Jeg forstår ganske simpelt ikke, at man ikke vil give lønmodtagerne en valgmulighed. Tror man da slet ikke på, at lønmodtagerne selv kan finde ud af, om de vil have placeret deres penge i Hafnia eller i et andet pensionsselskab? Jeg forstår ikke hr. Nyrup Rasmussens tankegang, men hr. Nyrup Rasmussen er jo selvfølgelig godt inde i tingene som konsulent for Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Ikke konsulent, kommitteret, vil jeg gerne sige til hr. Svend Heiselberg. Og jeg forstår, at hr. Svend Heiselberg jo også på en række andre felter er et aktivt menneske i dansk erhvervsliv, og det vil jeg da gerne komplimentere hr. Svend Heiselberg for.

Men nu skal jeg fortælle hr. Svend Heiselberg, hvad sagen drejer sig om, og hvorfor man ikke sådan uden videre med et ideologisk snup-tag kan flytte medlemmerne i ATP over til noget andet. Der er to grunde dertil, vil jeg gerne sige til både hr. Svend Heiselberg og hr. Skrunsager Skau.

Sagen er den, at indbetalingerne til ATP altid tager deres udgangspunkt i en overenskomstmæssig aftale mellem de to parter på arbejdsmarkedet; sådan er det forudsat i lovgivningen, og sådan har det været, siden den lov blev vedtaget i begyndelsen af 1960'erne. En overenskomst forpligter begge parter, og i den foreliggende overenskomst indgår også en aftale om, hvor pengene skal gå hen. Det er i og for sig ikke specielt for ATP, det gælder også for en række andre overenskomster på det offentlige og det private arbejdsmarked, at de to parter aftaler, hvor indbetaling skal gå hen.

En sådan overenskomstmæssig aftale er nøjagtig lige så forpligtende som enhver anden del af en overenskomst. Den forpligter begge parter, er en del af det arbejdsretlige og fagretlige system. Og vi er naturligvis bedst tjent med, at det må være sådan; det er en forudsætning for, at vi kan have rolige forhold på arbejdsmarkedet.

Når hr. Svend Heiselberg spørger, hvorfor folk ikke kan flytte fra ATP til et andet privat forsikringsselskab, må jeg svare, at det vil mennesker ikke være tjent med af den grund, at en af fordelene ved ATP'er, at man dér undlader at stille særlige helbredsmæssige krav til mennesker. Man har altså mulighed for gennem ATP at give tilsagn om pension, om bonustilskrivning, om en ti gange så stor forrentning som den, man har indbetalt i kraft af, at de mange står sammen, i kraft af, at man kan se bort fra, at én arbejdsplads er mere belastet end en anden. Derfor er ingen mennesker tjent med at gå over i Hafnia, Baltica, eller hvad det nu kan være, for dér vil præmien for at opnå den samme ydelse være langt større.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Hr. Svend Heiselberg får ordet for en kort bemærkning, men jeg vil gerne her erindre om, at vi i øjeblikket har en debat om anbringelse af ATP's og LD's midler, ikke om ATP-ordningens funktion.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg har lidt svært ved at forstå, at hr. Nyrup Rasmussen skulle vide, hvad der var bedst for lønmodtagerne. Der er vel ingen, der er bedre til at vurdere det end lønmodtagerne selv. Der er jo heller ingen, der siger, at lønmodtagerne

[Svend Heiselberg]

flytter. Hvis ATP er bedre end andre pensionselskaber, bliver de selvfølgelig i ATP, men vi skal da give dem mulighed for at flytte deres pensionsmidler over i et andet pensionselskab, hvis de ønsker det.

I øvrigt synes jeg, det er en helt urimelig behandling, ATP giver sine medlemmer. Hvis man efter at have indbetalt bidrag i op til en halv snes år går hen og dør, er det jo rent liggrøveri, der sker, for så indkasserer ATP midlerne, og ingen af de pårørende får nogen af de midler, der er blevet indbetalt. Det er da et fantastisk system, man står og forsvarer.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne igen gøre opmærksom på, at det, vi behandler, ikke er et forslag om ATP, men om anbringelse af midler.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg er egentlig ked af, at vi kommer ind på den side, for der er ikke så megen tid til at besvare det her. Jeg kan helt tilslutte mig formandens bemærkninger og vil bare som svar på det spørgsmål, der blev stillet, oplyse, at jeg er bekendt med, at en enig ATP-bestyrelse – til hr. Svend Heiselbergs orientering – har fremsat og udarbejdet et forslag, som netop tager højde for det synspunkt, at boet og i hvert fald den overlevende ægtefælle naturligvis bør have udbetalt en ægtefællepension. Forklaringen er ganske kort den, at der også her er problemer med tilstrækkelig hurtigt at overføre økonomi fra én gruppe af kommende pensionister til en anden. Men vi får tid til at debattere det ved en anden lejlighed.

Grethe Fenger Møller (KF):

Jeg vil gerne først knytte nogle bemærkninger til lovforslag nr. L 201, som er fremsat af arbejdsministeren, og kort sige, at Det Konservative Folkeparti kan støtte arbejdsministerens forslag.

Vi kender jo baggrunden for forslaget grundigt dels gennem den offentlige debat, der har været om det, dels gennem de udførlige bemærkninger, der knytter sig til lovforslaget. Vi er enige i, at der, således som reglerne er i dag, ikke er hjemmel til at iværksætte de aktiviteter, som ATP har ønsket sig. Vi er også enige i, at

den måde, hvorpå man skal løse dette problem, er at etablere en administration, der skal foregå organisatorisk og regnskabsmæssigt adskilt fra den egentlige ATP-administration, og at man gør det bedst ved, at virksomheden udøves af et selvstændigt aktieselskab, som ATP ejer. Vi synes, det er en grundig måde, man har løst ATP's forslag om at kunne yde disse former for administrative ydelser på, og vi vil som sagt arbejde for, at forslaget får en god og hurtig behandling i Folketinget.

Det andet forslag, som vi har til behandling her, og som er fra SF, er jo et meget kort, konstant og klart forslag, der gør det let at forstå, hvad det drejer sig om, nemlig en ændring af en procentsats fra 25 til 40, og at forslaget skal træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Det kan man derfor forholde sig til relativt nemt, og jeg kan sige, at jeg synes, der er mange argumenter for, at vi ikke skal gennemføre SF's forslag. Jeg synes, man må mærke sig, at grænsen blev hævet i 1987 fra 20 til 25 pct., og dengang var der en række ordførere for forskellige partier, der gav udtryk for, at det var man egentlig også bekymret ved, men det endte det altså med, og jeg synes ikke, der nu er noget behov for, at vi yderligere sætter grænsen op.

Jeg synes også, man skal bemærke, at der ikke er tale om, at ATP har et behov for at få grænsen hævet, idet ATP ikke har ramt loftet. LD ligger tættere på loftet, men vi har i Det Konservative Folkeparti altid haft den opfattelse, at der burde være en sammenhæng mellem, hvad vi gør for ATP's og LD's vedkommende, og vi finder altså, at der ikke er nogen grund til at hæve loftet, også fordi ATP, som er den største, ikke har noget behov for det.

Det Konservative Folkeparti har ved mange lejligheder givet udtryk for, at vi ikke er tilhængere af at øge grænsen for, hvor stor en del af ATP's og LD's midler der må investeres i f.eks. aktier. Vi kan ikke rigtig se, hvad det er, man vil med det. Vil man fremme investeringerne? Det synes vi ikke rigtig man vil. Noget andet er – og det synes jeg blev meget klart udtrykt af arbejdsministeren – at vi ikke ønsker en magtkoncentration i dansk erhvervsliv; vi ønsker ikke at medvirke til, at dansk erhvervsliv ejes og styres af ganske få store bestemte fonde. Vi synes ikke, man skal have en sådan koncentration af magt og kapital. Vi har altid sagt, at vi ønskede

[Grethe Fenger Møller]

en spredning af ejendomsretten, og vi ønsker også, at den skal være frivillig.

For os betyder det også noget, at det, der her er tale om, er et forslag til, hvordan man bruger midler, som folk ikke selv har besluttet sig til hvad de vil gøre med, men som er opsamlet i Lønmodtagernes Dyrtidsfond og i ATP gennem lovgivning og ikke gennem frivillige bidrag. Derfor mener vi også, når det er lovgivning, der danner grundlag for, at man opkræver disse midler, at vi som lovgivningsmagt har en forpligtelse til at sørge for, at disse midler bliver forvaltet på et så sikkert grundlag som muligt.

Derfor er det fortsat vores opfattelse, at det giver en større sikkerhed at investere i obligationer og i de mere traditionelle placeringer, som ATP og LD kan, end det gør, hvis man også giver ATP og LD mulighed for at investere i aktier, idet dette vil betyde en mulig forøget risiko for spareerne. Det ønsker vi ikke, og derfor vil jeg på Det Konservative Folkepartis vegne afvise lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg vil gerne stille fru Grethe Fenger Møller to små spørgsmål i forbindelse med indlægget. Jeg er egentlig ked af, at vi her er i den situation, hvor vi jo på den ene side ved med hinanden, at samfundet har brug for betydelige investeringer i det kommende år, hvis vi skal producere os ud af vanskelighederne, og på den anden side ikke indtager en tilstrækkelig fleksibel holdning til, at finansiering og opsparing kan finde hinanden i en ny, gensidigt forstærkende proces.

Derfor vil jeg gerne stille det spørgsmål, om det ikke var værd bare et øjeblik at se tilbage på den kendsgerning, at det ikke var mange forsikringsselskaber og pensionskasser, der havde nået loftet i sommer, da dette enige Folketing – samtlige partier – vedtog at løfte investeringsreglerne fra de daværende 25 til 40 pct. Der var faktisk mig bekendt ikke nogen, måske en enkelt af de mange, der havde nået loftet, og dengang hørte jeg ikke det argument, at man ikke kunne løfte til 40 pct., fordi lofterne ikke var i sigte. Dengang var den gennemgående tankegang – og det er trods alt ikke mere end et halvt år siden, godt og vel – at nu gjaldt det om at give bedre investeringsrammer.

Hvad angår spørgsmålet om magtkoncentrationen, vil jeg gerne spørge fru Grethe Fenger Møller, om hun ikke kan bekræfte, at de 40 pct. intet har at gøre med, hvor meget man må investere i den enkelte virksomhed, idet de 40 pct. alene har noget at gøre med, hvor meget der må anvendes aktivt af en pensionskasses samlede opsparing. Det er fortsat sådan – og det vil jeg bede fru Grethe Fenger Møller om at bekræfte, hvis hun kan, hvad jeg vil være glad for – at der i den enkelte virksomhed gælder de samme regler om ikkebestemmende indflydelse – man kan ikke få bestemmende indflydelse – som vi kender det i forsikringsselskaber og pensionskasser.

Derfor har jeg lidt svært ved at forstå synspunktet om magtkoncentration i denne sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Skumsager Skau (V):

Jeg vil lige gøre hr. Nyrup Rasmussen opmærksom på, at ændringen af grænsen fra 25 til 40 pct. for andre forsikringsselskaber end ATP og LD jo var en del af en samlet aftale med mange andre dele. Hvis den havde stået alene, er jeg ikke sikker på, at den var gået igennem folketingsalen.

(Kort bemærkning).

Grethe Fenger Møller (KF):

Ja, jeg vil følge hr. Skumsager Skau op og sige, at jeg er faktisk næsten sikker på, at det ville den ikke have gjort.

Hr. Nyrup Rasmussen og jeg er meget enige om, at samfundet har brug for investeringer, hvis vi skal have erhvervslivet til at fungere og klare os i det indre marked bl.a. Vi skal have investering i gang, men spørgsmålet er så, hvordan kapitaldannelsen kommer. Der tror jeg ikke vi er enige.

Hvis hr. Nyrup Rasmussen vil gå tilbage og se på, hvad der er blevet sagt fra konservativ side, når vi tidligere har drøftet lignende ting omkring ATP, om forhøjelse af grænsen, så har skiftende konservative ordførere hele tiden fremført det argument, at man egentlig ikke bryder sig om forhøjelsen fra de 20 til de 25 pct. Men det blev så et led i noget andet. Vi har altid brugt det argument, at vi ikke syntes, det var rigtigt, når ATP ikke ramte loftet, og det argu-

[Grethe Fenger Møller]

ment bruger jeg også nu. Det er gammelkendt konservativ politik.

Så er det da rigtigt, når hr. Nyrup Rasmussen taler om magtkoncentrationen, at der står, at man ikke kan have bestemmende indflydelse. Det er fuldstændig rigtigt. Men alene tanken om, at ATP og LD kan bruge flere midler til at gå ind i aktiekøb, det vil sige, at der kommer flere midler ud, bryder vi os altså ikke om. Vi vil hellere have et andet system med mere frivillighed på andre måder.

Den ligestilling, der var en debat om før mellem hr. Nyrup Rasmussen og ordføreren for Venstre, ligger altså måske mere i den borgerlige linje, at der skal være det på forskellige områder. Derfor kan vi altså ikke lide, at der er nogle, der bliver så store. Vi ved, at ATP i dag ligger på 80 mia. kr., og at der så ikke bliver megen plads til noget andet, for de penge, der kommer ind i ATP, bliver altså ikke investeret på almindelig vis ved, at den enkelte gør det frivilligt, men de bliver på en eller anden måde i ATP. Det er vi altså ikke så tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

I al stilfærdighed til fru Grethe Fenger Møller. Jeg ved, at der er konsekvens i Det Konservative Folkepartis holdninger, men jeg efterlyste mere, hvad argumentationen egentlig var.

Jeg forstod, at man var modstander af ligestilling, når det gælder ATP og LD på den ene side og forsikringsselskaber og pensionskasser på den anden. Men må jeg ikke bare lige til oplysning nævne, at den enkelte person, der bliver talt om af fru Grethe Fenger Møller, i f.eks. et livsforsikringsselskab bestemmer sådan set ikke, hvordan pengene skal anbringes. Det er forsikringsselskabets bestyrelse, der fastlægger investeringshovedlinjerne. Sådan er det både i PFA, Hafnia, Baltica og en lang række andre.

Jeg må også sige, at de tal, der blev oplyst før – hvis vi nu tager tallene i 1988, det er de sidste regnskabstal, vi har – så er ATP på 64 mia. kr., LD på knap 28 mia. kr. Hvis vi tager samtlige forsikringsselskaber, er de på 186 mia. kr. Det er tre gange så meget som ATP. Den enkelte har bestemt ikke nogen særlig stor indflydelse i beslutningsprocesserne, og det er oven i købet uden at forklejne nogen. Der findes forsikringsordninger, som jeg sagde før til hr. Skrum-sager Skau, hvor man i virkeligheden kommer til at

betale lidt større præmie, fordi der skal foreligge en personlig helbredsattest, hvis der ikke er tale om en pensionskasseopbygning. Så jeg kan ikke se demokratisynspunktet. Det er faktisk ikke den enkelte, der har så stor indflydelse på samtlige midler, som der argumenteres for her.

Jeg efterlyser med andre ord stadig væk konsekvens i holdningerne, logik i standpunkterne. Hvis man ønsker at gøre det, man gør i England eller i USA – to samfund, der ikke behøver at stå Det Konservative Folkeparti så fjernt – var det dog så ikke muligt, at vi her i fælles interesse prøvede at flytte opsparingen over i aktive investeringer, i nye arbejdspladser, det er hovedmålet. Lad os holde fast i det!

Skrumsager Skau (V):

Det er meget interessant med den ligestilling, men lad os vende tilbage til den senere og tage hul på selve de forslag, som vi har liggende.

Venstre kan selvfølgelig støtte regeringens forslag, som vil tillade, at ATP kan oprette et aktieselskab, som fonden vil eje fuldt ud. Det, regeringen har lagt frem, er jo – til forskel fra det tidligere beslutningsforslag fra SF, som er trukket tilbage – et egentligt lovforslag. Men jeg vil alligevel ikke lægge skjul på, at Venstres folketingsgruppe har drøftet denne udvidelse af ATP's opgave meget indgående.

Vi vil heller ikke lægge skjul på, at vort langsigtede mål, som jeg har givet lidt udtryk for tidligere, er at øge individualiseringen af indskuddene i ATP med mulighed for den enkelte til at øve indflydelse på pengenes investering, eventuelle flytning til en anden pensionskasse eller pengeinstitut samt selvfølgelig også selv som enkeltmedlem at kunne vælge udbetalingsform. Jeg vil gerne have lov til at oplyse hr. Nyrup Rasmussen om, at hvis man har sine pensionsmidler stående i en kapitalpension, har man jo mulighed for at købe de aktier eller obligationer, man selv vil have. Man har mulighed for selv at administrere midlerne ned til den mindste detalje, og der kræves ikke helbredsdeklæringer af nogen art til denne form for pension.

Hvis man har købt aktier i Danisco, har man stemmeret på generalforsamlingen. Det er en spredning af ejendomsretten, det er en spredning af indflydelsen, som Venstre går ind for, i modsætning til det, som Socialdemokratiet går ind for, nemlig at magten er koncentreret på

[Skrumsager Skau]

nogle enkelte hænder. Lad os få den ligestilling, vi har på andre områder, indført også for ATP og LD, således at hver især har mulighed for at flytte, mulighed for at disponere, har mulighed for at trække penge ud til andre ting. Men som det tidligere er sagt, er diskussionen ikke aktuell, fordi det ikke er indeholdt i det fremsatte lovforslag.

SF's forslag om at tillade ATP og LD at anvende op til 40 pct. af kapitalen til aktiekøb afviser Venstre, og her er det igen interessant at lægge mærke til, hvad hr. Nyrup Rasmussen har udtalt i dag, at det jo er arbejdsmarkedets parter, som har iværksat ATP, og så har vi gennem love fulgt deres henstillinger. ATP's bestyrelse har ikke henvendt sig til Folketinget og bedt om at få de 25 pct. ændret til 40 pct., så derfor er jeg overrasket over, at hr. Nyrup Rasmussen står her på talerstolen og siger, at det kan Socialdemokratiet gå ind for. Jamen det passer jo ikke med det, hr. Nyrup Rasmussen har sagt tidligere, at vi skal følge arbejdsmarkedets parter i det spørgsmål.

Venstre mener, at ATP og LD med den nuværende lovgivning har tilstrækkelige muligheder for aktiekøb, og desuden skal vi jo ikke glemme formålet med ATP. Efter hvad jeg har hørt her fra talerstolen, glemmer Socialdemokratiet fuldstændig formålet, som selvfølgelig er at sikre en ordentlig pension og sikkerhed for pensionen for indskyderne. Formålet har aldrig været at opbygge en kæmpepengetank, som kunne være med til at sikre dansk erhvervsliv kapital, især måske det erhvervsliv, som er lidt haltende, som har behov for kapitaltilførsel, for ellers går det nedenunder og hjem. Erhvervslivet ønsker selvfølgelig en billig og tålmodig kapital, men hvor bliver pensionisten af i dette spil? Glemmer Socialdemokratiet ikke pensionisten, og at det er os indskydere, som skal sikres det bedste afkast og også den bedste sikkerhed for den kapital, vi har indskudt?

Selvfølgelig skal vi også være opmærksomme på, at der ikke er ligestilling mellem de papirer, der er på markedet. Vi har indeksobligationer og aktier, som er realrentebeskatningsfrie, og så har vi de almindelige obligationer, som bliver belagt med realrenteafgift. Det er klart, at det giver nogle forvriddinger, når man går ud og søger at få bedst mulig forrentning af sin kapital. Jeg vil gerne være med til at se på, om vi kunne få en bedre justering mellem disse

forhold, for indirekte ligger der jo en støtte til det ene eller en afstraffelse af det andet.

Vi ved jo, at når vi går ind på aktieområdet, er usikkerheden større, og hvis vi går tilbage og analyserer tingene igennem, har der været perioder, hvor pensionskasserne har tabt meget på aktier, og der har været opblomstringer. Især i de sidste 7 år med den nuværende regering har vi selvfølgelig set nogle gode regnskabsresultater fra vore aktieselskaber.

Som det tidligere har været nævnt, har ATP jo ikke udnyttet det nuværende loft, og de har heller ikke bedt om at få ændret loftet. LD er jo i klemme på en anden måde, det er jo, som vi har hørt, en hendøende fond. De bliver løbende nødt til at sælge ud for at udbetale de pensioner, som forfalder til betaling, når vi når en vis alder. Her kan man godt diskutere, om LD's bestyrelse har varetaget dette godt nok, når vi kan se nu, at der er foretaget nogle dispositioner uden hensyn til det loft, som har været fastsat for lang tid siden, altså uden omtanke.

Venstre kan derfor alene støtte regeringens forslag og ikke SF's forslag om at forhøje loftet for aktiekøb.

Og jeg skal nævne herfra, at et af gruppens medlemmer har taget forbehold over for regeringens forslag.

Pia Kjærsgaard (FP):

Fremskridtspartiet har altid haft den grundlæggende holdning, at ATP og LD burde nedlægges og pengene bruges til at betale af på statsgælden.

På den anden side mener Fremskridtspartiet principielt heller ikke, at der findes gode eller dårlige penge. Derfor har vi heller ikke på forhånd været afvisende over for SF's lovforslag, L 193, om en udvidelse af loftet over ATP's muligheder for aktieinvesteringer fra 25 pct. til 40 pct. af kapitalen.

Imidlertid lægger vi selvfølgelig størst vægt på nedlæggelsen af de to fonde, og derfor har Fremskridtspartiets folketingsgruppe vedtaget at fremsætte vort eget forslag om nedlæggelse af fondene. Vi har aftalt et møde med regeringen om forslaget, og på den baggrund ønsker vi ikke at fremme SF's forslag, så længe forhandlingerne med regeringen foregår.

Fremskridtspartiet finder det i øvrigt uanstændigt, at ATP-midlerne udbetales løbende og ikke som engangsudbetaling, og vi kan ikke

[Pia Kjærsgaard]

dele arbejdsministerens mening om, at det ville være at ligne med ekspropriation, hvis ATP-midlerne anvendes til nedbringelse af statsgælden. Det vil vi komme tilbage til i forbindelse med behandlingen af vort lovforslag om nedlæggelse af fondene.

Vi deler heller ikke Socialdemokratiets bekymringer vedrørende betalingsbalancen. Pengene ligger bedst i folks egne lommer, sagde de borgerlige partier, mens de fortsat var borgerlige. Det princip har man også fraveget i forbindelse med ATP og LD. Nedlægges fondene ikke, på trods af at der ikke findes gode argumenter for at bevare dem, vil det eneste anstændige dels være at standse yderligere indbetalinger og desuden sikre, at lønmodtagerne kan trække deres penge ud og selv bestemme, hvor og hvordan de skal investeres, eventuelt i andre pensionskasser. Jeg kan forstå ud fra denne debat, at kredse i regeringen heller ikke er fremmed over for det.

Fremskridtspartiet ser altså hen til forhandlinger med regeringen om nedlæggelse af ATP og LD, og vi kan derfor ikke på nuværende tidspunkt tilsige SF støtte til forslaget.

Forslaget om at sikre, at ATP får mulighed for at administrere anden pensionsopsparring, er Fremskridtspartiet principielt imod. Vi finder det ikke rimeligt, at ATP kan konkurrere med det private erhvervsliv for tvangsopkrævede lønmodtagermidler. Har ATP overskudskapacitet, vil det være mere passende, om Palle Simonsen skærer ned på antallet af ansatte og dermed sikrer et større afkast af tvangsopsparringen i stedet for at sikre sig mulighed for at kunne gå ud på markedet og udkonkurrere det private erhvervsliv.

Jørgen Estrup (RV):

Det er jo en god ting, når lovgivningsinitiativer er ordentligt forberedt og gennemdebatteret, og man må nok sige, at regeringens forslag, L 201, har fået så grundig en behandling, som det kunne lade sig gøre.

Fra radikal side er vi godt tilfreds med den løsning, der her er kommet frem, og at man nu åbner for muligheden for, at ATP kan sælge administrative ydelser. Det er klart, at der kan være betænkeligheder ved, at et stort, delvis offentligt foretagende på den måde blander sig i konkurrencen og i erhvervslivets interne forhold, men jeg synes, at der er taget alle forbe-

hold og gjort alle forsøg på at sikre, at det sker på en måde, der ikke er konkurrenceforvridende, og som til gengæld sikrer, at ATP som virksomhed kan udnytte stordriftsfordele. Og det er jo trods alt det, vi andre også må tænke på, at de virksomheder, som vi har brug for, ikke drives ineffektivt, fordi vi lægger unødige begrænsninger på dem.

Jeg synes, forslaget er godt, og jeg synes daterselskabskonstruktionen er den rigtige. Det er også rigtigt, at man har begrænset det til rent administrative ydelser og holder sig ude af den egentlige kapitalformidling.

Angående lovforslag nr. L 193, spørgsmålet om at hæve grænsen for ATP's og LD's investeringer i mere risikobetonede aktiver, vel især aktier, har vi fra radikal side altid haft den holdning, at kapitalkoncentrationer ikke var af det gode. Det gælder i og for sig, hvad enten det er fondene, dvs. ATP og LD, eller det er forsikringsselskaber, pensionskasser eller andet. Denne bemærkning er selvfølgelig lidt henvendt til hr. Nystrup Rasmussen, som tidligere spurgte, hvorfor vi ikke skal have ligestilling. For os er det ikke noget argument, at man har hævet grænsen for pensionskasser, til også at gøre det samme for ATP og LD. De to fonde er tilsammen en meget stor faktor, hvis de får lov til at få frit spil på det danske aktiemarked. Og det ønsker vi ikke.

Jeg synes, der er grund til at minde om de vanskeligheder, vi også har haft på en række andre områder med f.eks. at knytte reel medbestemmelse til fondene. Og når man ser den diskussion, som jo har været ganske langvarig, lidt i perspektiv, kan man selvfølgelig godt komme til det synspunkt, at det egentlig var ønskeligt, om vi havde en række mindre fonde eller slet ingen fonde.

Derfor vil jeg godt slutte af – ud over selvfølgelig at understrege, at vi ikke kan støtte L 193 – med den politiske kommentar til både hr. Nystrup Rasmussen og SF's ordfører, at man skal jo ikke friste de kredse i regeringspartierne over evne, som godt kunne se det ønskelige i en hel opsplittning.

(Kort bemærkning).

Nystrup Rasmussen (S):

Nu behøver det jo ikke at være fristelsernes tid, hr. Jørgen Estrup. Det kunne også bare i en kort stund være argumenternes tid. Regerings-

[Nyrup Rasmussen]

partierne får vel også brug for at tænke sig om og sige til sig selv, at hvis de forud for de kommende overenskomstforhandlinger skal vise en forståelse over for arbejdsmarkedet for, at der skal ske en ny tilvækst her i landet, ikke kun en tilvækst, som vokser nogenlunde parallelt med udlandets, men i virkeligheden en stærkere tilvækst, der fornyer i erhvervslivet, er der brug for tilførsel af risikobetonet kapital. Hvis den bliver spredt tilstrækkelig meget, kan den også sikre en høj forrentning til gavn for pensionisterne og de kommende pensionister.

Jeg skal undlade polemik med hr. Jørgen Estrup, som jeg har stor respekt for, men vil alligevel lige minde om, at Det Radikale Venstre stemte faktisk for 40-pct.reglen sidste sommer. Hr. Jørgen Estrup kan vel også stadig væk bekræfte, at summen af fondsopsparring i private forsikringsselskaber er tre gange så stor som ATP-opsparringen. Og jeg går ud fra, at hr. Jørgen Estrup også kan bekræfte, at forrentningen af ATP's og LD's afkast i de seneste par år har været blandt de bedste af samtlige pengeinstitutters og institutionelle investorer på det danske kapitalmarked. Det er for mig en dokumentation af, at de dispositioner, der foretages, er meget fornuftige i modsætning til hr. Skrum-sager Skaus opfattelse.

Men det her er jo altså også blot et par distraherende regnskabsmæssige kendsgerninger, som jeg bare synes vi skylder at befolkningen også får kendskab til.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Blot to ganske korte ting til det, hr. Nyrup Rasmussen sagde.

Jeg er tværtimod ret sikker på, at man ikke behøver fondene for at sikre en risikovillig kapital. Det er ikke nødvendigt med en centraliseret styring, for at dansk erhvervsliv kan overleve i det indre marked og i den kommende udvikling. Derfor har jeg ikke den holdning, at vi absolut skal gøre hvad som helst for at bevare fondene i den struktur, de har nu, og give dem frie udfoldelsesmuligheder. Det er den ene ting.

Men når det er sagt, vil jeg gerne tilføje, at jeg har fuld forståelse for de overordnede synspunkter, som også lå i det, som hr. Nyrup Rasmussen sagde, nemlig at vi har en balance i den måde, vi har skruet tingene sammen på på ar-

bejdsmarkedet, og den balance skal vi ikke forrykke, heller ikke fordi vi eventuelt kunne se nogle kortsigtede ideologiske fristelser. Så jeg er enig i, at man kan gå for langt i at benytte de fristelser, der måtte være, og at det, det drejer sig om i øjeblikket, er at acceptere balancen.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg er glad for hr. Jørgen Estrups bemærkninger om balancen og skal ikke komme mere ind på det. Kunne vi bare også sikre balancen mellem de 40 og de 25 pct., ville det være flot.

Men jeg vil bare gøre en ekstra supplerende bemærkning om begrebet centralisering, så der ikke skal være misforståelser.

Vi har nu engang ATP med den baggrund, som Det Radikale Venstre i virkeligheden også var med til i sin tid. Det tror jeg historien kan bekræfte. Jeg vil bare sige, at den kommende pensionsopsparring, der måtte blive resultatet af vore fælles anstrengelser på arbejdsmarkedet og her i Tinget, naturligvis vil være en pensionsopsparring, som for Socialdemokratiets vedkommende vil blive bygget op på et antal pensionskasser, som netop prøver at forene ønsket om en vis spredning – til hr. Jørgen Estrups orientering – og tilgodese det synspunkt, at det at arbejde på en arbejdsplads med høje arbejdsskaderisici ikke skal komme den enkelte til skade, men at vi tværtimod gennem en form for fællesskab kan sikre et fornuftigt fælles pensionsafkast til sin tid.

Bente Juncker (CD):

Først regeringens forslag, L 201, som går ud på at sælge administrative ydelser til pensionskasser via et datterselskab, altså det samme princip, som gælder for nogle statsinstitutioner, nemlig at sælge indtægtsdækket virksomhed. Det går CD ind for. På side 2 i bemærkningerne står en lang række opgaver beskrevet med hensyn til, hvori den administrative bistand består, så det er ikke nødvendigt at komme ind på det, men blot sige, at vi kan tilslutte os det i CD.

Vi har også noteret os, at formueforvaltning ikke er tilladt i dette regeringsforslag, og det er CD glade for. Vi er også enige i, at det må sikres, at ATP-ydelser og reservefonden ikke bliver forringet nu og fremover. Vi kan alt i alt give absolut tilslutning til dette regeringsforslag.

[Bente Juncker]

Om lovforslag nr. L 193, SF's forslag, hvor man vil forøge de 25 pct. til 40 pct., kan jeg sige, at det forslag tager vi afstand fra med de meget udmærkede begrundelser, som arbejdsministeren kom med i sin tale her til Tinget.

Kofod-Svendsen (KRF):

Vedrørende lovforslag nr. L 201 synes jeg, regeringen har haft en heldig hånd med udformningen. Det vil jeg gerne complimentere for.

Vi kender jo alle forhistorien, henvendelsen fra en enig ATP-bestyrelse, og det gav forskellige kommentarer i den offentlige debat. Nogle var velvalgte, synes jeg, andre var mindre velvalgte. Det skal jeg undgå at bore nærmere i, men holde mig til det resultat, der foreligger nu.

Formuleringen, som det siges i ministerens fremsættelse, at lovforslaget går ud på at skabe hjemmel for ATP til at sælge administrative ydelser til pensionskasser via et datterselskab, som er udviklet nærmere i lovforslaget, synes jeg er forstandig og også, at det samtidig slås fast, at formueforvaltning udtrykkeligt er udelukket. Der er altså ikke tale om, at man skulle opbygge en yderligere mammutkapitalforvaltning, men netop om at bruge de ressourcer, man har til administration, yderligere fornuftigt til gavn for os alle på forskellig måde. Det er klogt, og det vil vi med glæde medvirke til gennemførelsen af.

Når det gælder SF's forslag, L 193, så er der jo ikke samme forhistorie. Det er jo ikke sådan, at vi her har en enig ATP-bestyrelse, som har henvendt sig til Folketinget eller regeringen og redegjort for et behov eller redegjort for, at man kunne løse nogle opgaver på en naturlig måde, fordi man havde nogle uudnyttede ressourcer. Forhistorien er altså ikke den samme som den, der ligger bag lovforslag nr. L 201.

Jeg har altid set det sådan, at det er meget vigtigt, at vi har den maksimale sikkerhed for, at pensionister og kommende pensionister modtager det, ATP er bestemt til at give, nemlig en yderligere tillægspension ud over den nøgne folkepension, så alle er sikret en rimelig minimumsydelse. Så kan man jo tegne yderligere private forsikringer, man kan tænke sig forskellige modeller. Men det er denne grundydelse, der gives et supplement til.

Det er meget vigtigt, at der ikke bliver gamblet med disse midler, og her er jeg usikker. Jeg kan ikke lade være med at spørge, om dette on-

ske eller forslag fra SF's side inderst inde er i pensionisternes interesse. Det synes jeg ikke at SF har leveret nogen tvingende, nogen kvalificeret argumentation for. Det er jo nogle meget korte bemærkninger, der står i forslaget, og ordførerens fremsættelse var jo heller ikke imponerende lang. Jeg synes heller ikke, at den var spækket med en klar argumentation for det, man ønsker.

Generelt er det jo ikke Kristeligt Folkepartis politiske målsætning, at vi får så store og så mastodontprægede fonde som muligt, tværtimod. Vi kan godt se, at der er nogle fordele ved visse fonde, men vi er tilhængere af spredning frem for akkumulation, og vil man endelig akkumulere, må man have nogle kvalificerede grunde for det. Dem synes jeg ikke jeg har kunnet læse mig til.

Så sådan som forslaget ligger her, kan vi ikke medvirke til dets gennemførelse.

Aage Frandsen (SF):

Først vil jeg på SF's vegne kommentere ministerens lovforslag, nr. L 201. Det er et lovforslag, som til fulde tilgodeser de ønsker, som fik os til at fremsætte et beslutningsforslag, som skulle have været til behandling i dag, men som vi naturligvis har fjernet, fordi vi ikke ville opfordre regeringen til at fremsætte et lovforslag om noget, som rent faktisk på indeværende tidspunkt er fremsat og til behandling nu. Vi er til fulde tilfreds, og det er vi ud fra en betragtning om, at vi alene ønskede, at man i ATP skulle have mulighed for at administrere midler fra pensionskasserne. Det var det, vi ønskede. Jeg har set fremhævet i debatten, at man var bange for noget med, at SF også ville have, at formueforvaltningen skulle ske dér. Det har vi slet ikke haft ønske om, og vi er helt tilfreds med, at der er taget et forbehold i den forbindelse. Vi synes, at pensionskasserne selv skal tage sig af formueforvaltningen.

Det, der er karakteristisk for dette forslag, er, og det kan man ikke bebrejde regeringen – og det gør vi selvfølgelig heller ikke – at det ikke er forslag til en rammelov. Det er sandelig ikke udtryk for en rammelov. Der er taget højde for alle eventualiteter og muligheder. Det ville være forkert at bebrejde regeringen, at den er kommet med et sådant forslag, men for at karakterisere det, citerer jeg fra bemærkningerne:

[Aage Frandsen]

»ATP's ydelser og administrationen i datterselskabet skal være underkastet tilsyn m.v. som pensionskasser under loven om forsikringsvirksomhed og vil tillige være under tilsyn m.v. af Finanstilsynet og Rigsrevisionen efter reglerne for ATP med henblik på at sikre . . .« osv.

Det er helt i orden, men jeg forstår også, at man ud fra den diskussion, som regeringspartierne har været inde i, har haft et behov for at præcisere disse ting. Vi er til fulde tilfreds og støtter forslaget.

Med hensyn til vores eget beslutningsforslag kan vi på nuværende tidspunkt konstatere, at under forudsætning af, at regeringen imødekommer Fremskridtspartiets ønsker, er der ikke flertal for vores forslag. Men da det alligevel nok er lidt tvivlsomt, om Fremskridtspartiet får sine ønsker tilgodeset i regeringen, må vi nok regne med, at der alligevel er mulighed for, at vi kan få tilslutning til vores forslag.

Jeg vil i den forbindelse også nævne, at ved tidligere behandlinger af et tilsvarende forslag fra Socialdemokratiet fremhævede Fremskridtspartiet i december 1987, hvor forslaget blev vedtaget, at man var tilhænger af det socialdemokratiske forslag om 40 pct. og ikke det, som blev kompromiseret, 25 pct. Fremskridtspartiets ordfører sagde, at da det socialdemokratiske forslag kom til første behandling, gav de naturligvis deres tilslutning ud fra den betragtning, at når et stor flertal i Folketinget havde vedtaget, at pengene skulle hobes op i disse fonde, måtte det eneste fornuftige være, at pengene blev investeret de rigtige steder, og her tænkte Fremskridtspartiets ordfører naturligvis først og fremmest på produktive virksomheder.

Det var ud fra en realistisk vurdering af, at det nok ikke kunne lade sig gøre at få nedlagt ATP og Dyrtdsfonden, at Fremskridtspartiet gav sin tilslutning til, at pengene så i hvert tilfælde skulle bruges på den bedst mulige måde. Der skulle ikke være tale om forskel på penge det ene eller det andet sted fra. Ud fra de betragtninger regner vi med, at når forhandlingerne mellem Fremskridtspartiet og regeringen på en eller anden måde må ende, ved vi også, hvor dette forslag lander. Vi må gå ud fra, at Fremskridtspartiet, hvis det ikke kan få vedtaget det mest ideelle, stadig væk er interesseret i det næstmest ideelle. Derfor regner vi med, at det må kunne lade sig gøre at få en afklaring i denne folketingsssamling. Det må også Fremskridtspartiet være interesseret i.

Et af argumenterne imod forslaget har været, at man ikke kunne lide kapitalkoncentrationer. Det er bl.a. Det Radikale Venstres synspunkt, men det har været fremført også af de partier, som normalt ikke skælder så meget ud over private kapitalkoncentrationer.

I den anden lov om forsikringsvirksomhed foreligger langt større kapitalkoncentrationer, mere end dobbelt så store midler ligger dér, og nogle af disse foretagender er langt større i hvert fald end Dyrtdsfonden. Så man må sige, at det ene sted vil man acceptere op til de 40 pct., men det andet sted vil man altså ikke. Derfor kan man ikke lade være med at tænke, at det må være noget med, hvem der har ejerskabet til disse fonde. Det er ikke ligegyldigt, om det er noget, lønmodtagerne har del i, eller noget, som andre har del i. Det må være ideologiske spørgsmål, det drejer sig om, og derfor er det ikke tilfældigt, at Venstres ordfører, hr. Skrumsager Skau, sekunderet af hr. Svend Heiselberg inddrager andre tanker i diskussionen, for Venstre bliver tilsyneladende mere og mere optaget af at lave det hele om; man er i det hele taget imod konstruktionen.

Med hensyn til sikringen af midler, det var også arbejdsministerens, hr. Skrumsager Skaus og hr. Kofod-Svendsens begrundelse, må man sige, at indtil videre har Dyrtdsfonden og ATP opført sig ganske fornuftigt, Dyrtdsfonden endda så fornuftigt, at man stødte mod loftet, fordi man netop havde investeret nogle rigtig gode steder. Derfor er det lidt urimeligt – for at sige det på jysk – at hr. Skrumsager Skau siger, at de gør det uden omtanke.

Nej, de har simpelt hen købt aktier så fornuftigt, at de stødte mod loftet, og derfor er det urimeligt over for dem at sige, at de nu skal sælge nogle med et muligt tab, for det er det, der bliver konsekvensen. Under alle omstændigheder skal de sælge aktier i de kommende år, for de skal udbetale pensioner, så de ved, at det kan lade sig gøre. Men hvorfor skal vi i den grad formynderisk blande os i det fra lovgivningsmagtens side?

De har hidtil skaffet den bedste forrentning, man overhovedet kan forestille sig, og jeg er helt overbevist om, at hvis denne uhyrlige tanke om at splitte det op i en hel masse individuelle ordninger, som hr. Skrumsager Skau er tilhænger af, bliver til noget, kan de fleste godt se, at det sted, hvor de får den bedste forrentning, alligevel er i ATP og i Dyrtdsfonden.

[Aage Frandsen]

Det ændrer ikke ved, at man skulle se på, som man allerede har overvejet, og som SF tidligere har foreslået, om udbetalingen fra ATP kunne blive lidt mere fleksibel. Man kunne f.eks. anvende den samme udbetaling som Dyrstidsfonden – den er lidt mere fleksibel – men det betyder ikke, at man af den grund skal lægge hele ATP-systemet for had. Hvis skat Venstre er særlig optaget af, at man skal sørge for, at der kan ske udbetaling til efterladte eller allerede inden det 67. år, synes jeg, det er fint, og at vi skal lave det i fællesskab.

Det skal ikke være sådan, at ATP af den grund skal lægges for had, og at man med den begrundelse skulle lave det om.

Det, som vi må konstatere, er, at de diskussioner, vi tidligere har haft om disse fonde, altså fortsætter. Det er rigtigt, at nogle var imod det i december 1987. Så blev der lavet et kompromis, men der var allerede dengang et flertal for at hæve det til 40 pct., og derfor forventer vi altså, at det flertal stadig vil være der, når nu Fremskridtspartiet har fået afdækket, i hvilket omfang – og det går vi ud fra bliver negativt – man kan få regeringen med til at ændre hele konstruktionen.

Til allersidst til hr. Jørgen Estrup, som sagde, at vi ikke skulle friste hr. Jørgen Estrups venner i regeringen til at ødelægge en hel masse.

En gang imellem gør vi noget, som vi har indtryk af egentlig gør hr. Jørgen Estrup glad.

Det gjorde vi nok i forbindelse med ændringen af ATP derved, at ATP fik mulighed for at administrere pensionskassemidler.

Der er vist ingen tvivl om, at hr. Jørgen Estrup hele tiden har syntes, at det ville være en god idé, og jeg tror egentlig nok, at alle vi, der arbejder for det synspunkt, hjalp hr. Jørgen Estrup til, at det også efterhånden vandt indpas i regeringen.

Med hensyn til at friste regeringen til at imødekomme Fremskridtspartiet: Jamen hr. Jørgen Estrups parti er stadig væk med i regeringen, og der er under ingen omstændigheder et flertal for at gennemføre dette, så skal vi ikke se bort fra, at den fristelse på nogen måde kunne blive en realitet, for både hr. Jørgen Estrup, Socialdemokratiet og SF er garanter for, at det ikke sker.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg syntes, at det tydeligt fremgik af SF's ordførers tale, at man har bemærket, at Fremskridtspartiet på ingen måde har lagt afstand til SF's forslag.

Vi har til gengæld heller ikke lagt afstand til regeringens tanker, og det er derfor, vi synes, at vi trænger til en mere generel debat om hele ATP.

Den forrige formand var også inde på, at den debat skulle komme, og det har Fremskridtspartiet foranlediget. Ingen ved, hvordan det ender, og jeg kan naturligvis helt tilslutte mig, hvad vor ordfører sagde i 1987; der er ingen forandring sket fra den tid.

Imidlertid kunne man måske forvente efter al den avispolemik, der har været om denne sag i løbet af de sidste 3–4 uger, hvor de borgerlige partier har udtalt sig på linje med Fremskridtspartiets holdning til ATP og LD – vi har i øvrigt også hørt det under debatten i dag – at de borgerlige partier også var interesseret i at følge den op med handling, så det ikke bare er ord til aviser eller ord fra denne talerstol om, at vi nu må have nogle lempeligere regler.

Det er f.eks. uretfærdigt, at man ikke får noget udbetalt, hvis man dør, inden man er fyldt 67 år.

Det har endda været fremført, at man kunne udbetale ATP til folk i stedet for at lade pengene stå i fonden. Det har Venstres gruppeformand udtalt i den verserende debat, og det er faktisk på det grundlag, at Fremskridtspartiet har fundet det formålstjenligt at genfremsætte sit forslag om en total nedlæggelse. Vi er optimister i Fremskridtspartiet, men det er ikke sikkert, at vi skal være så optimistiske at tro, at vi kan få ATP og LD nedlagt, men vi har da grund til – mener vi – efter den debat, der har været, at tro, at der i hvert fald er en stemning i Folketinget for nogle lempeligere regler for ATP og LD.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Jeg synes, det ville være godt, hvis vi kunne få en fornuftig dialog med Fremskridtspartiet om ATP's fremtid, men vi skal ikke tage glæderne på forskud. Jeg synes, det er ærgerligt, at regeringen har følt sig presset til at fremsætte lovforslag nr. L 201. For mig er der så mange principper i det lovforslag, at jeg aldrig vil kunne stemme for det. Det er helt urimeligt, at et offentlig monopol på en pensionskasse skal ha-

[Svend Heiselberg]

ve lov at brede sin virksomhed, så man ved tvangspensionskontingenter nu kan begynde at konkurrere med private virksomheder. Efter min mening begiver vi os nu ud i en udvidelse af ATP's aktiviteter, der fremover bliver svær at begrænse.

Som mit partis ordfører har sagt, vil jeg stemme imod både nr. L 201 og nr. L 193.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Hr. Aage Frandsens bemærkninger om og vurdering af mit udsagn om fristelserne i denne sag, synes jeg måske trænger til en enkelt kommentar med på vejen, for at det kan blive en smule tydeligere, hvad det egentlig er, der ligger af muligheder og farer i denne sag. Jeg sagde ganske rigtigt i min tale, at man ikke skulle friste de kredse i regeringen over evne, som ønskede en opsplnitning. Jeg sagde ikke noget om, at Det Radikale Venstre var uenig med disse kredse, og jeg tror, hr. Aage Frandsen er klar over, at der dybt inde i Det Radikale Venstre er stor utryghed ved store fondsdannelser, og at vi derfor også har betydelig sympati for nogle af de tanker, som har gjort sig gældende i debatten.

Det, det gælder om i øjeblikket, er, at vi ikke låser os fast i nogle yderpositioner og derved er med til at fremkalde en situation, som indebærer nogle vanskeligheder, som vi ikke ønskede, på en lang række andre punkter. Derfor tror jeg, man i denne sag bør sande, at af og til er det bedste det godes værste fjende. Det er faktisk det, der kan komme til at gælde, hvis vi her indskiber os i noget, som kan give vanskeligheder for overenskomstforhandlinger og lignende.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Til fru Pia Kjærsgaard vil jeg sige, at jeg forstår det sådan, at Fremskridtspartiet fremsætter forslaget om nedlæggelse af ATP og Dyrtdsfonden og overførelse af penge til statskassen. Det bliver nok afvist, alene af den grund at der selvfølgelig er tale om ekspropriation i almindelig forstand. Hvis man heller ikke får tilgode-set individualiseringen, men der måske blot bliver tale om, at man kan få udbetalt ATP før det 67. år, f.eks. hvis man går ud af arbejdsmarkedet allerede som 65-årig, så det altså kun er den

slags indrømmelser, man får, har jeg forstået, at fru Pia Kjærsgaard er med på at se på vores forslag igen, for så er der tale om, at ATP og Dyrtdsfonden bevares uændret.

Til hr. Jørgen Estrup vil jeg sige, at jeg ikke rigtig forstår, at dette forslag skulle være med til at ødelægge en hel masse også i forbindelse med overenskomstforhandlinger. Så er det altså ligesom at køre meget store kanoner i stilling i forhold til nogle mindre spurve, der flyver omkring.

Det er Dyrtdsfonden og ikke andre, der er stødt på loftet, og det har været et argument imod vores forslag, men det skulle da være noget, som fik hr. Jørgen Estrup til at sige, at det nok alligevel ikke var så alvorligt.

Den skræk for fondssocialisme, som hr. Jørgen Estrup og Det Radikale Venstre også lider af, ville det være helt forkert at tage i betragtning, når man tænker på, at man har nogle fonde i pensionskasse- og forsikringssektorsregi, som sammenlagt er dobbelt så store. Derfor burde hr. Jørgen Estrup, da han stemte i foråret, have været meget mere bekymret, end han er nu, men det var altså åbenbart ikke tilfældet. Det er måske hr. Jørgen Estrups dybereliggende ideologi om fagbevægelsen, der gør sig gældende.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Vi taler ikke så meget om fondssocialisme. Det, vi taler om, er centralkapitalisme, som vi ser rundt omkring. Jeg synes ikke, at det klæder SF at tale om centralkapitalisme, når de i hvert fald ud ad vinduet taler om de små, de lokale og det enkelte menneske.

Her kan vi se SF's virkelige ansigt indadtil i folketingsalen. Centralkapitalisme. SF ved nok, hvad der er behov for både her og der, og hvor midlerne skal hen, for de er så kloge efter egen opfattelse. Det tager vi afstand fra. Vi sætter det enkelte menneske i centrum, det er det, det drejer sig om. Venstre går ind for forvaltning af vort fælles samfund og spredning af ejendomsretten. Vi går imod den centralkapitalisme, som det forslag, SF har fremsat, er et udtryk for.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

[Pia Kjærsgaard]

Det, der er det centrale i hele diskussionen om fonde, er, at der er forskel på tvangsudskrevne midler, som det vil være, så snart det vedrører ATP og LD, og på frivillig kapital. Det er faktisk det centrale i hele denne diskussion. Men hr. Aage Frandsen må sådan set forstå min ordførertale, som han selv vil. SF har ikke indbudt Fremskridtspartiet til forhandlinger om SF's forslag, hvorimod vi har nogle forhandlinger i næste uge med regeringspartierne. Deri ligger forskellen, og jeg forhandler altså ikke på nuværende tidspunkt med SF's ordfører.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Til fru Pia Kjærsgaard kort. Når forhandlingerne med regeringen når en afslutning, som eventuelt er negativ – det går vi ud fra – kan vi så tale sammen igen?

Jeg forstår ikke rigtig hr. Skrumsager Skau. Nu er det ikke fondssocialisme, som man plejer at kalde det, nu er det centralkapitalisme. Man er tilhænger af de små enheder og det enkelte menneske. Nu har vi nogle foretagender i Danmark, som økonomisk er ganske koncentrerede. I øjeblikket sker der noget, som betyder, at de bliver endnu mere koncentreret, f.eks. slutter nogle banker sig sammen. Det er vist centralkapitalisme, og det har vi nu egentlig ikke rigtig grebet ind over for hverken fra SF's eller Venstres side. Det er sandelig nogle centralkapitalistiske koncentrationer.

Vi har også i SF været inde på, at man kunne opdele ATP i regionale fonde, som var knyttet til folk, man havde valgt direkte. Var det noget, som hr. Skrumsager Skau var interesseret i? Vi har ikke indtryk af, at Venstre tidligere har været særlig positiv over for vores ideer om direkte valg inden for ATP til ATP's regionale fonde. Det var engang vores tilbud, og det afviste hr. Skrumsager Skau. Men jeg kan forstå, at vi nu må forvente initiativer fra Venstres side, for nu skal bankerne splittes op, så vi kan undgå de voldsomme centralkapitalistiske koncentrationer.

(Kort bemærkning).

Skrumsager Skau (V):

Kun få ord. Forskellen, hr. Aage Frandsen, er mellem tvang og frivillighed.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal takke de af Folketingets partier, der har givet tilslutning til regeringens forslag om at give ATP mulighed for gennem et datterselskab at administrere for andre pensionskasser. Det var et meget bredt flertal, og det noterede jeg med allerstørste tilfredshed. Jeg har for så vidt kun én yderligere kommentar i forbindelse med regeringens forslag.

Jeg tror, det var hr. Nyrup Rasmussen, der gav udtryk for, at regeringen havde foretaget en kovending eller var drejet om på tallerkenen, fordi vi skulle have fremført meget voldsomme argumenter imod ideen, og nu fremsætter vi så forslag om det. Denne fremstilling er ganske og aldeles forkert. Jeg har ikke anvendt udtryk som fondssocialisme, som hr. Nyrup Rasmussen refererede til. Jeg har givet udtryk for nogle synspunkter om det forslag, som vi modtog fra ATP's bestyrelse. Jeg fandt det uegnet til at blive vedtaget af Folketinget. Det var for vidtgående.

Jeg gav i øvrigt udtryk for to betænkeligheder. Den ene var sammenblandingen af det offentligtretlige og det privatretlige. Den anden var, om det var muligt at sikre, at der ikke blev tale om ubillig konkurrence over for andre i samme branche. Så føjede jeg i øvrigt til på mødet i PØ-udvalget, at regeringen forsøger, om det kan lade sig gøre at finde en model, som kan modsvare disse betænkeligheder. En sådan model mener vi at have fundet, og det er det, vi har foreslået. Derfor er der en linje i det, regeringen har sagt, og det, regeringen har gjort i denne sag.

Om det forslag, som er fremsat af SF, og som jeg på regeringens vegne tog afstand fra ved debattens indledning, er der for så vidt ikke kommet meget nyt frem under debatten. Hr. Nyrup Rasmussen forsøgte at tilbagevise den argumentation, jeg kom med; det synes jeg hr. Nyrup Rasmussen kom ganske dårligt fra. Der var ikke noget som helst, der rokkede ved de to hovedindvendinger, som jeg havde fremført.

Den ene hovedindvending er, at vi som lovgivere har et særligt ansvar for LD og ATP, idet det er ordninger, som er oprettet ved lov, og man har været tvunget til at være med i dem. Man har altså ikke – i hvert fald som forholdene er i øjeblikket – mulighed for at flytte over i en anden ordning. Derfor er vi nødt til at sikre kunderne, om jeg så må sige, imod tab.

[Arbejdsministeren]

Den anden hovedindvending var den store kapitalkoncentration i to fondsbestyrelser, hvor der oven i købet er et vist personsammenfald. Disse argumenter er stadig væk bærbare, dem holder vi os til, og der er ikke rokket ved dem, ej heller med hr. Nyrup Rasmussens indlæg.

Hr. Aage Frandsen havde en enkelt bemærkning om LD's vanskeligheder med at overholde rammen på de 25 pct. og gav det nærmest udseende af, at det var vores skyld, at de ikke kunne overholde rammen. Der må jeg gøre opmærksom på, at rammer er altså til, for at de skal overholdes. De er ikke til, for at de skal overskrives, og det er LD's forpligtelse at administrere på en sådan måde, at de ikke får problemer med denne ramme på 25 pct.

Så skal jeg i øvrigt bekræfte, at der er aftalt møde mellem regeringen og Fremskridtspartiet om denne problemstilling. Det bliver spændende at se, om der kommer noget ud af det. Jeg vil bestemt ikke udelukke på forhånd, at det kan lade sig gøre, og jeg kan da sige, at det, at vi her har oplevet hr. Aage Frandsen som den romantiske frier med roser i hånden falde på knæ for Fremskridtspartiet og fru Pia Kjærsgaard, tror jeg yderligere vil inspirere regeringen til at forsøge på at finde frem til et resultat.

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg føler trang til at spørge arbejdsministeren om det administrative efter at have hørt arbejdsministerens indlæg. Vil arbejdsministeren være enig i, at der skal sikres fuld ligestilling i alle led og mellem de betingelser, hvorunder ATP skal og kan varetage nye administrative opgaver, og de betingelser, hvorunder eksempelvis forsikringsselskaber og andre kan deltage i administrative opgaver for pensionskasser?

Det er mere et opklarende spørgsmål, som vi selv sagt også i udvalget vil arbejde med, men det er rart at kende arbejdsministerens principielle holdning til dette spørgsmål.

Jeg synes, det er vigtigt, for jeg vil endnu en gang komplimentere regeringen for, at man med det forslag, der ligger om ATP's administrative opgaver, har lagt sig meget tæt op ad, hvad ATP's bestyrelse har foreslået, og det synes jeg fortjener anerkendelse, et fornuftigt tiltag, som jeg benævnte det i mit første indlæg.

Jeg var derimod mere trist til mode over arbejdsministerens kommentarer til SF's lovfor-

slag. Der blev sagt, at regeringen lægger megen vægt på at sikre ATP mod tab og derfor begrundelsen for ikke at medvirke til at udvide ATP's investeringsregler. Er det ikke rigtigt – det er mit andet spørgsmål til ministeren – at der i ATP's lovgivning udtrykkelig står, at formålet med ATP's placeringsregler skal være at anbringe midlerne således, at der på en og samme tid tilgodeses tre hensyn: midlerne skal placeres for at opnå en betryggende sikkerhed, midlerne skal placeres for at opretholde deres realværdi, og midlerne skal endelig placeres for at opnå den højest mulige forrentning?

Man tager ikke disse tre hensyn på samme tid, uden at der selv sagt må tages visse praktiske hensyn; hensynene er ikke fuldt forenelige i enhver forstand. Men omvendt må vi sige, at disse tre hensyn og mål tilgodeses vi bedst ved de mest fleksible investeringsregler, der gør det muligt at sprede investeringerne over flest mulige konkrete placeringer. Jeg tror, at alle vil erkende, at jo mere vi kan sprede vores investeringer fra en given institutionel investor, jo større sikkerhed er der for at få det bedste afkast og det afkast, der bedst følger realværdierne i samfundet.

Derfor spørgsmålet: Er det i virkeligheden ikke sådan, at vi bedst tilgodeses de lovfæstede mål med lovens investeringsregler ved netop at give større spillemuligheder efter præcis samme holdning, som dette Ting lagde til grund ved vedtagelsen af målene for pensions- og forsikringslovgivning her i landet? Det er de samme mål, vi finder her, og det er også de samme investeringsregler, vi har her.

Aage Frandsen (SF):

Til ministerens bemærkninger om, hvordan regeringen har forholdt sig til forslaget om, at ATP skulle have mulighed for at administrere pensionsmidler, vil jeg sige, at det da godt kan være, at vi oplever det lidt forskelligt, hvordan regeringen reagerede i første omgang. Vi oplever det måske på en anden måde, end ministeren selv har oplevet sin modstand i starten. Der er måske også nogle af ministerens partifæller, der var mere barske end ministeren selv, så vi havde indtryk af, at der var en vis modstand.

Vi er glade ved, at regeringen har overvundet den modstand, og vi er meget glade ved det lovforslag, der er kommet. Det har udelukkende været det formål, vi havde, og intet andet.

[Aage Frandsen]

Så vil jeg på samme måde som hr. Nyrup Rasmussen knytte bemærkninger til dette med, at vi har en forpligtelse til at sikre tvangspensionsopsparerne. Ja, det har vi. Men hidtil har både ATP og LD gjort det på en glimrende måde, uden at der var problemer i, at man hævede først til 20 og så til 25 pct. Der har jo ikke været noget problem i det. Man har været i stand til at investere utroligt fornuftigt.

Er det ikke korrekt, hr. minister, at man har administreret så fornuftigt, at man netop ved at sætse nogle bestemte steder stødte imod loftet? Hvis nu man havde sætset lidt dårligere, var man ikke kommet helt op under loftet. Er det egentlig ikke udtryk for et ganske godt håndværksmæssigt arbejde inden for det område, som har givet det resultat, at LD er stødt mod loftet? Så der burde ikke være den samme bekymring, som ministeren giver udtryk for: at de netop skulle glemme pensionstagerne.

Endelig til allersidst bemærkningen om, hvem der kan samarbejde med hvem. Jamen her i Folketinget er der ikke noget problem i, at alle partier kan lave aftaler med alle partier. Der skal ikke være nogen fordomme, så der er nogle småaftaler, som man ikke kan lave. Og man kan selvfølgelig stemme for de beslutninger, man synes er rigtige. Når Fremskridtspartiet i 1987 sagde, at Socialdemokratiets forslag var et godt forslag, og ville støtte det, så er det da noget underligt noget, at man ikke lader et sådant forslag nyde fremme.

Det samme siger vi i dag. Vi har ikke noget imod at sikre, at vores forslag kommer igennem på den måde. Vi bebrejder da heller ikke regeringen, at regeringen laver aftaler med et hvilket som helst parti. Vi har da heller ikke noget imod at lave aftale med regeringen, det er bare så sjældent, vi har fået lejlighed til det, for det er så sjældent, regeringen vil lave aftale med os. Det skyldes nok noget med, at det politiske indhold, som vi kan nå frem til, er ret begrænset, fordi vi er politisk forskellige. Tilsvarende bliver det sandelig også i et fåtal af tilfælde, SF og Fremskridtspartiet vil ses på samme forslag.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Hr. Nyrup Rasmussen stillede et par spørgsmål til mig, som jeg skal forsøge at komme med en foreløbig kommentar til.

Det første spørgsmål var, om ATP nu ville opnå fuldstændig ligestilling i forhold til andre

pensionskasser med hensyn til at kunne administrere for andre. Det er et problem, som jeg ikke i dette øjeblik kan overskue i alle facetter, men derfor vil jeg naturligvis tilbyde at give en fyldestgørende forklaring på dette spørgsmål under udvalgsarbejdet.

Med hensyn til hr. Nyrup Rasmussens andet spørgsmål, om det, at man giver mere fleksible regler, ikke skulle give institutionerne større mulighed for at tilgodese de tre hensyn, der i henhold til lovgivningen skal iagttages, kan jeg sige, at det ikke for ATP's vedkommende ser ud til, at man har problemer med denne grænse på de 25 pct. Så havde man nok ikke ligget så langt fra de 25 pct. Som det er fremgået flere gange under debatten, har vi da heller ikke hørt et ønske fra ATP om at få flyttet grænsen, så der er altså ikke noget, der tyder på, at det nødvendigvis forholder sig sådan, som hr. Nyrup Rasmussen fremstiller det; måske snarere tværtimod.

Så spørger hr. Aage Frandsen, om det problem, som LD har haft med rammerne, i virkeligheden ikke er udtryk for, at man har gjort et håndværksmæssigt godt stykke arbejde i LD. Jeg skal ikke bestride, at LD tilsyneladende har været god til at investere i aktier – det har jeg aldrig bestridt – men LD har ikke været god til at disponere sådan, at de ikke fik problemer med rammen. Det er altså LD's opgave at sørge for, at man ikke får de problemer. Det er hverken Folketingets eller regeringens opgave.

Så havde hr. Aage Frandsen i øvrigt til sidst nogle mere principielle bemærkninger om, hvem der kan samarbejde med hvem her i Folketinget. Jeg forstod, at hr. Aage Frandsen nærmest havde opfattet mit indlæg som en bebrejdelse imod SF, fordi man ønskede et samarbejde med Fremskridtspartiet om denne sag. Det er helt forkert. Jeg har den opfattelse, at man skal forhandle med alle partier i Folketinget, hvis der er grund til det, og hvis der er mulighed for det. I de år, jeg har siddet her i Folketinget, tror jeg i al fald jeg har været med til at lave aftaler med samtlige de partier, der er repræsenteret i Folketinget i øjeblikket, herunder også SF og herunder Fremskridtspartiet. Det er der ikke spor problem i.

Nej, problemet er, hvad der kunne komme ud af et samarbejde mellem SF og Fremskridtspartiet på dette konkrete område. Det er vi en lille smule bekymrede for, hvis jeg skal være helt ærlig, og det er derfor, vi interesserer os så

[Arbejdsministeren]

meget for dette kraftige frieri fra hr. Aage Frandsens side.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Det gælder et præciserende spørgsmål i forlængelse af arbejdsministerens tilkendegivelser. Må jeg spørge, om det er arbejdsministerens grundholdning, at formålet med regeringens forslag om ATP's administrationsregler er at sikre fuld ligestilling i det grundlag, hvorpå ATP kan løfte de nye administrative regler sammenlignet eksempelvis med pensionskasser, forsikringsselskaber og lignende? Altså holdningerne. Jeg er godt klar over, at det kan være vanskeligt i detaljer at svare, men det var mere grundholdningen, jeg gerne ville kende.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Formålet med det lovforslag, som regeringen har fremsat, har været at finde en rimelig form, i hvilken man kunne imødekomme det ønske, der har været fra ATP om at kunne løse administrative opgaver for pensionskasser. Formålet har ikke været at skabe fuldstændig ligestilling mellem ATP og andre pensionskasser. Men hvorvidt det er tilfældet, hvorvidt det er ønskeligt osv., vil jeg foreslå at vi vender tilbage til under udvalgsbehandlingen. Det har ikke været formålet med forslaget.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg kan berolige arbejdsministeren med, at der ikke er nogen skjult dagsorden i mit spørgsmål. Det var såmænd bare affødt af det, arbejdsministeren selv i sit indlæg lagde megen vægt på, nemlig at sikre den lige konkurrence.

Mit konsekvensspørgsmål var altså: For at sikre den lige konkurrence er det så ministerens holdning, at de betingelser, hvorunder ATP kan udbyde, deltage i licitationer om administrationsopgaver, der har med pensionskasser at gøre, svarer til de betingelser, som forsikringsselskaber, andre pensionskasser og lignende kan byde på? Altså holdningen. Spørgsmålet gik på: Er ministeren enig i, hvis det er ministerens holdning – og det er også Socialdemokratiets – at sikre lige konkurrence i deltagelsen i sådanne administrative opgaver? Vil ministeren så også medvirke til, at det sker un-

der fuldstændig ens, lige økonomivilkår og betingelser?

(Kort bemærkning).

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Det er jo sådan, som jeg sagde før, at det ikke har været formålet med forslaget at skabe ligestilling mellem alle pensionskasser omkring dette forhold. Formålet var at finde en fornuftig løsning på det ønske, som ATP har fremført, og det har vi forsøgt at gøre ved at tage udgangspunkt i reglerne for indtægtsdækket virksomhed for statslige institutioner.

Hvorvidt det i alle facetter giver fuldstændig samme vilkår som et firma, der opererer på, skal vi sige privatkapitalistiske vilkår, tror jeg er så indviklet et spørgsmål, at vi er nødt til at vende tilbage til det under udvalgsbehandlingen, og derfor har jeg ikke yderligere at føje til omkring dette spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jamen må jeg så ikke have lov at spørge til slut, og så kan vi jo følge tingene under udvalgsarbejdet, som ministeren sagde det: Det har forhåbentlig ikke været regeringens eller ministerens hensigt at stille ATP ringere i konkurrencen?

Jeg forstod – det lagde jeg megen vægt på, jeg hørte meget intenst på ministerens indlæg – at sigtet udtrykkelig er at sikre mod ubillig konkurrence, sikre lige konkurrence. Det har været det gennemgående i regeringens holdning til sagen, da den nåede over de værste ideologiske hurdler. Er det nu hensigten, at ATP skal stilles ringere, eller hvordan?

Jeg forstår ikke helt ministerens svar, så jeg håber, ministeren vil opklare det. Det er jo forholdsvist nemt at gøre lige nu.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg er temmelig overbevist om, hr. Nyrup Rasmussen, at det er ganske kompliceret at besvare det spørgsmål ud i alle facetter. Lad os nu behandle tingene ordentligt, lad os ikke kaste os ud i noget, der alligevel viser sig ikke at være holdbart. Lad os undersøge det grundigt og så vende tilbage til det under udvalgsbehandlingen. Hvad kan hr. Nyrup Rasmussen dog have af interesse i, at vi kommer ud med noget, som

[Arbejdsministeren]

er fremsat på et grundlag, hvor tingene ikke er ordentligt undersøgt?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Det Politisk-Økonomiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 13. marts 1990 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvide til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 13.42
